

Monumentnummer*: 517104

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **15 april 2002**
Kadaster deel/nr **82711/37**

*Woonplaats** **Halsteren** *Gemeente** **Bergen op Zoom** *Provincie** **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Halsteren** *Locatieomschrijving*

*Kadastrale gemeente** **Halsteren** *Sectie** **C** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **8403**

*Omschrijving***

Inleiding.

R.K. KERK St. Quirinus, no. 53, gebouwd naar een ontwerp van architect J.Th.J. Cuijpers in 1911 in een Neo-Romaanse stijl. Het geheel werd uitgevoerd door aannemer M. Bakkeren uit Princenhage. Kerk en pastorie liggen verhoogd, van de straat af.

Omschrijving.

Driebeukige kruiskerk met een kort schip en transept onder mansardedaken. Het schip telt drie traveeën met voorbouw met topgevel, geflankeerd door vierkante torens met gebogen spits, een transept met vieringtoren onder tentdak met vierkant klokkentorentje, bekroond door een spits. Een koortravee met 7/10 gesloten koor. De zijbeuken worden onderbroken door het transept en hebben elk een schilddak met piron, haaks op het middenschip. Tegen de linkergevel, achter het transept een rond torentje met spits. Aan weerszijden van de voorgevel kleine kapellen. Aan de achterzijde rond het koor een éénlaagse omgang onder lessenaarsdak aan weerszijden daarvan rechthoekige éénlaagse bouwmassa's onder mansardedaken. Het geheel is uitgevoerd in baksteen en heeft onder de goot een tandlijst. Daaronder een brede gepleisterde band tot op de rondbogen van de ramen. Daken zijn gedekt met leien, de topgevel aan de achterkant is betimmerd en voorzien van een windveer. De ingang, een dubbele deur, ligt in een trapsgewijs terugspringend rondboogportiek. Erboven een grote gebogen luifel met geprofileerde rand en hangend houtwerk met geschulpte

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rand. Boven de deur in het boogveld is een natuurstenen polychroom reliëf aangebracht met een voorstelling van de Heilige Quirinus met aan weerszijden knielende figuren en het opschrift: "PETITE ET DABITUR VOBIS" en "HEILIGE QUIRINUS BID VOOR ONS". Boven de ingangspartij vijf smalle rondboogramen en drie nissen in de topgevel met sculpturen van Christus, geflankeerd door engelen op consoles, onder baldakijnen.

Alle rondboogramen zijn gevuld met glas-in-lood. In het dakvlak kleine dakkapelletjes met schilddak en piron. Het middenschip heeft een houten tongewelf, beschilderd met banden met geometrische bloemmotieven. De smalle zijbeuken en het transept zijn voorzien van bakstenen kruisgewelven. De opstand is tweedelig, boven de scheibogen op vierkante pijlers een lichtbeuk met drie gekoppelde rondboogramen. In de kooromgang vijf nissen met stenen gewelfjes. De kerk is aan de achterzijde onder de voormalige sakristie en kaarsenkamer (nu in gebruik als sacristie) onderkelderd. Delen van de oorspronkelijke inrichting zoals vaste kasten zijn bewaard gebleven. In het koor zijn muurschilderingen aangebracht, van de oorspronkelijke polychromie van het schip is op een klein stukje na alles verdwenen. Verder onder meer van belang: een eiken orgeltribune uit 1643 en orgelkas door Jan Colijns de Nole uit Antwerpen, in de vorm van een geprofileerde en gesneden architraaf op vier gecanneleerde Toscaanse zuilen met drie bogen; schelpen en festoenen in de boogzwikken, afkomstig uit de oude kerk. Houten altaarretabel 18de eeuw. Koperen doopvont, in 1920 bij de oude kerk opgegraven: Mechels renaissance werk uit 1549; kuip op balustervoet, de deksel bekroond door een St. Maartensgroep. Het geheel 2,10 meter hoog. Bijbehorende koperen plaat met tekst in gotische minuskels waarin de stichting gememoreerd: schenking als zoen voor een moord.

Waardering.

De kerk is van algemeen belang. Ze heeft cultuurhistorisch belang als uitdrukking van de ontwikkeling van het katholicisme in de vroege twintigste eeuw en als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de kerkbouw van na de Neo-Gotiek. Het geheel is van architectuurhistorisch belang wegens materiaalgebruik en ornamentiek en neemt een belangrijke plaats in in het oeuvre van de architect, met name vanwege de Neo-Romaanse vormgeving als een bewust nagestreefde breuk met de Neo-Gotiek. Wegens de markante situering, verbonden met de ontwikkeling van de plaats heeft het complex ensemblewaarde. Het geheel is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument